

Meddelelse vedr. rek. 19/2018 om øget nordisk samarbejde i Nordamerika

1. Rekommandation

Rekommandationen har følgende ordlyd:

Nordisk Råd anbefaler Nordisk ministerråd

Å gennemføre en analyse av hvordan de nordiske regeringene og Nordisk ministerråd i enda større grad kan utnytte det enorme potensialet som ligger i at så mange nordamerikaner føler tilknytting til Norden. Dette med henblikk på blant annet næringsliv, turisme og kultur samt utdanning og forskningssamarbeid.

Å tematisere Nordic Branding og felles profileringsarbeid i en ovennevnte analysen, samt vurdere mulighetene som ligger i økt og målrettet samarbeid mellom de nordiske ambassadene/utenriksstasjonene i henholdsvis USA og Canada. Potensialet som ligger i de forskjellige foreninger, institusjoner og programmer som på ulikt vis retter seg mot samarbeidet og tilknytting mellom Nord-Amerika og de Nordiske landene bør også vurderes.

2. Meddelelse fra Nordisk Ministerråd

Nordisk ministerråds samarbejde med Nordamerika er en viktig del av NMR's internationale samarbejde. Gennem etableringen af budgettet for Nordens naboer i vest for et årti siden, fik NMR værktøjer og midler til at øge sit samarbejde med Nordamerika. På det tidspunkt var tanken bag etableringen af et sådant budget for det internationale samarbejde rettet mod vest, at NMR:s fokus vedrørende internationalt samarbejde primært var rettet mod øst, det vil sige Østersøområdet, Baltikum og Nordvestrusland, og at der derfor var brug for en bedre geografisk balance i NMR's internationale samarbejde. I løbet af de sidste 10 år har NMR først og fremmest støttet projekter og aktiviteter i USA og Canada, selvom programmet i princippet også dækker Irland og Storbritannien. I 2019 udgør budgettet for Nordens naboer i vest 1,897 MDKK af et samlet budget til det internationale samarbejde på 61,01 MDKK.

NMR har gennem dette årti etableret og støttet et tital projekter i Nordamerika, der har bidraget til at fremme Norden og nordisk samarbejde. I løbet af de seneste år har NMR desuden også anvendt og tildelt midler fra brandingstrategien og flagskibsprojekterne i statsministerinitiativet til projekter og initiativer i Nordamerika med positive resultater.

NMR ser positivt på NR's fokus på mulighederne for et øget samarbejde med Nordamerika. USA og Canada er vigtige partnere for de nordiske lande. Norden og henholdsvis USA og Canada har traditionelt en meget stærk forbindelse og et tæt samarbejde, bl.a. på baggrund af de mange nordiske efterkommere i Nordamerika, som det også påpeges i Nordisk Råds rekommandation. Fælles værdier og samarbejde vedrørende kultur, handel, erhvervsliv, uddannelse, videnskab og people to people-kontakt har haft vigtige og dybtgående virkninger for samfundene, både i Nordamerika og i Norden.

Følgende oversigt fokuserer på de aktiviteter og projekter, som Nordisk Ministerråd har støttet og implementeret i USA og Canada de seneste to år. Det er ikke en komplet liste over alle aktiviteter, men hovedparten af de relevante projekter og aktiviteter er listet og nævnt. Det primære fokus ligger på de aktiviteter, der administreres direkte gennem sekretariatet i København via NMRS internationale samarbejde; det årlige budget vedrørende Naboer i vest-programmet og Nordisk ministerråds profileringsarbejde 'Nordic Branding'. Endvidere nævnes statsministerinitiativet 'Nordic Sustainable Cities'.

I 2018 blev der gennem Naboer i vest-programmet tildelt et samlet beløb på 1,8 millioner DKK til projekter og aktiviteter i USA og Canada. Blandt andet blev åbningen af Nordic Heritage Museum i Seattle, med deltagelse fra Generalsekretæren, støttet. Der blev endvidere ydet støtte til 'Nordic Studies'-programmet på Universitetet i Toronto, 'Society for Advancement of Scandinavian Studies' årlige møde, samarbejdsprogrammet med Québec-provinsens regering (inklusive støtte til otte underprojekter) og et samarbejde mellem museer i Norden og Nordamerika, med fokus på det fælles arktiske arv.

I 2017 blev midler fra Naboer i vest-programmet blandt andet tildelt profileringsarbejdet under overskriften 'Nordic Ways', der blev udført i samarbejde med John Hopkins University. Ambassaderne i Washington og Center for Transatlantic relations på John Hopkins arbejdede tæt sammen vedrørende dette projekt, som resulterede i bogen 'Nordic Ways', med bidrag fra en lang række velrenommerede personer fra alle de nordiske lande. Bogen blev siden brugt i arbejdet med profilering og seminarer rundt omkring i USA. I 2017 blev der også ydet støtte til det tidligere nævnte museums-samarbejde, 'Society for Advancement of Scandinavian Studies' årlige møde, 'Nordic Heritage museum i Seattle' og 'Nordic Studies'-programmet ved universitet i Toronto.

Igennem brandingpuljen blev der i 2018 tildelt midler til 10 projekter og aktiviteter rundt omkring i USA og Canada med fokus på blandt andet kultur, film, uddannelse, innovation, design og musik. Det totale beløb afsat til aktiviteter i USA i 2018 er 825.000 DKK. I 2017 blev tre projekter støttet med et samlet beløb på 750.000 DKK med fokus på mode/design og innovation.

Gennem statsministerinitiativet, 'Nordic Solutions to Global Challenges', er der også fokus på samarbejdet med Nordamerika. Statsministerinitiativet fokuserer på tre temaer: 'Nordic Green', 'Nordic Gender Effect' og 'Nordic Food and Welfare'. En del

av statsministerinitiativet er projektet 'Nordic Sustainable Cities', der har som mål at øge samarbejdet med byer og byområder i Nordamerika. Projektets fokus er blandt andet byplanlægning og udvikling, herunder arkitektur, bæredygtige byggematerialer og processer. Projektet fokuserer endvidere på trafikinfrastruktur, herunder offentlige transportløsninger og cykelinfrastruktur.

Deltagerne i 'Sustainable Cities-projektet i Nordamerika består af iværksættere (både fra nordiske private og offentlige virksomheder samt lokale iværksættere), borgmestre og statsledere, nordiske eksperter og repræsentanter for eksportfremme fra de nordiske ambassader.

På uddannelses- og forskningsområdet er den store udredning (TemaNord 2018:502) som Ministerrådet for uddannelse og forskning (MR-U) lavede i 2018 om status og muligheder for et øget samarbejde mellem USA og de Nordiske lande inden for uddannelse, forskning og innovation værd at nævne. Udredningens konklusion blev, at samarbejdet på disse områder allerede er veletableret, og at Nordiske institutioner har et rutineret samarbejde med universiteter i USA. Alligevel er en interesse vedrørende muligheden for et endnu stærkere samarbejde til stede ifølge rapportens konklusion.

Det fremhæves dog også i rapporten, at nordiske institutioner og programmer med fordel kan bruges i en endnu større grad end tilfældet er i dag. Rapporten fremhæver de Nordiske institutioners rolle som vigtige støttespillere i arbejdet på området. Dette gælder specielt Nordforsk, Nordic Innovation, Nordplus, Nordic Innovation centre i Silicon Valley og New York. Det er i mange tilfælde mere hensigtsmæssigt at bygge videre på eksisterende strukturer og institutioner end at etablere nye.

Interessen for den nordiske samfundsmodel og nordiske temaer er gennemgående stor, både i USA og Canada. NMR kommer i årene fremover at sætte et større fokus på aktivt samarbejde med ambassaderne i Washington og Ottawa, hvilket er et allerede etableret og velfungerende samarbejde. Et sådant samarbejde mellem ambassaderne, NMRS og lokale partnere i hovedstæderne i USA og Canada er den bedste platform, som kan forankre samarbejdet fremover.

3. Konklusion

Baseret på det gode forhold mellem Norden og henholdsvis USA og Canada bør der for NMR altid være et tydeligt fokus på hvordan man kan øge samarbejdet og skabe bedre forbindelser med disse lande på så mange niveauer som muligt. Dette arbejde er, på grund af begrænsede ressourcer i det nordiske budget på dette område, i de senere år primært blevet kanaliseret gennem Naboe i vest-programmet som en del af det internationale budget, brandingpuljen og for nylig statsministerinitiativet 'Nordic Solutions to Global Challenges'.

Desuden er samarbejdet mellem de nordiske ambassader i Washington og Ottawa som nævnt meget velfungerende, og der er en fortsat vilje til at styrke samarbejdet som en del af den kollektive indsats for at sætte fokus på Norden i Nordamerika.

Ambassaderne er og har altid været NMR's vigtigste støttepiller i NMR's arbejde i Nordamerika og kommer til at fortsatte med at være det i årene fremover.

NMR er åbne for at føre en nærmere diskussion med Nordisk råd vedrørende mulighederne for en større satsning på samarbejdet med henholdsvis USA og Canada. Det vurderes dog ikke på nuværende tidspunkt at der er behov for at gennemføre yderligere analyser. Det foreslås dog at ressourcerne anvendes til fortsat at arbejde målrettet på at udnytte det potentiale som er til stede. Som det fremgår af ovenstående redegørelse sker dette målrettede arbejde allerede i dag i et tæt samarbejde mellem NMRS, de nordiske repræsentationer i Nordamerika, fællesnordiske institutioner og lokale partnere.

Nordisk Ministerråd mener derfor, at rekommandationen er opfyldt.